

LĒMUMI

PADOMES LĒMUMS

(2012. gada 23. jūlijs),

kas adresēts Spānijai, par konkrētiem finanšu stabilitātes nostiprināšanas pasākumiem

(2012/443/ES)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 136. panta 1. punkta b) apakšpunktu saistībā ar 126. panta 6. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Līguma par Eiropas Savienības darbību 136. panta 1. punkta b) apakšpunktā tiek paredzēta iespēja noteikt ekonomikas politikas pamatnostādnes attiecībā uz dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro.
- (2) Ieteikumā par Spānijas 2012. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Spānijas stabilitātes programmu 2012.–2015. gadam⁽¹⁾ Padome ieteica Spānijai veikt pasākumus ar nolūku "īstenot finanšu nozares reformu, konkrētāk, līdztekus notiekošajai banku sektora pārstrukturēšanai risināt problēmas ar grūtībās nonākušām iestādēm, nākt klajā ar visaptverošu stratēģiju, lai efektīvi risinātu problēmas saistībā ar vēsturiskajiem aktīviem banku bilancē, un ieņem skaidru nostāju attiecībā uz finansējumu un rezerves mehānismu izmantošanu".
- (3) Plaši pieejams lētais ārējais finansējums 2000. gados Spānijā izraisīja iekšzemes kredītpieprasījuma un aktīvu uzplaukumu, jo īpaši nekustamo īpašumu sektorā. Nekustamā īpašuma un būvniecības cenu neatbilstošais kāpums un tam sekojošā ekonomikas recesija nelabvēlīgi ietekmējuši Spānijas banku sektoru. Tādējādi, izņemot dažas lielas starptautiska mēroga kredītiestādes, Spānijas

bankas lielā mērā ir zaudējušas pieeju starpbanku finansējumam ar pieņemamiem nosacījumiem un tādējādi kļuvušas lielā mērā atkarīgas no eurosistēmas refinansējuma. Turklāt to kredītspēju krietni ierobežojis samazinātais kredītnodrošinājuma pieejamības reitings.

- (4) Ekonomikas pēdējo gadu būtiskais sarukums, kas ļoti nelabvēlīgi ietekmē nodarbinātību un bezdarbu, ir ievērojami pasliktinājis Spānijas budžeta situāciju. Pēc Komisijas dienestu 2012. gada pavasara prognozes atjauninājuma vispārējās valdības budžeta deficīts 2012. gadā tiek prognozēts 6,3 % no IKP salīdzinājumā ar deficītu 5,3 % no IKP, kas tika prognozēts 2012. gada stabilitātes programmā un 2012. gada budžeta likumprojektā. Kopējais publiskais parāds 2011. gadā palielinājās līdz 68,5 % no IKP, un saskaņā ar Komisijas dienestu 2012. gada pavasara prognozes atjauninājumu paredzams, ka 2012. gadā tas pieaugs līdz 80,9 % no IKP, bet 2013. gadā – līdz 86,8 % no IKP nemainīgas politikas scenārijā, tādējādi visos gados pārsniedzot Līgumā noteikto atsauces vērtību. Ar makroekonomisko scenāriju un budžeta mērķiem, kā arī ar papildu finanšu glābšanas pasākumiem saistītie riski var vēl palielināt publisko parādu. Šo norišu dēļ Padome 2012. gada 10. jūlijā izdeva ieteikumu Spānijai saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru (PBDNP), lai līdz 2014. gadam novērstu esošo pārmērīgo deficītu.
- (5) Spānijas iestādes ir veikušas virkni svarīgu pasākumu, lai risinātu banku sektora problēmas. Šie pasākumi ietver banku bilanču sakārtošanu, minimālo kapitāla prasību palielināšanu, krājbanku sektora pārstrukturēšanu un banku uzkrājumu prasību būtisku palielināšanu aizdevumiem, kas saistīti ar nekustamā īpašuma attīstīšanu un ar atsavinātiem aktīviem. Tomēr šie pasākumi nebija pietiekami, lai mazinātu tirgū valdošo spriedzi.
- (6) Spānijas iestādes 2011. gada februārī palielināja minimālās kapitāla prasības ("kapitāla pamatsummu") līdz 8 % no riska svērto aktīvu apjoma un deva bankām laiku līdz 2011. gada septembrim, lai pielāgotos jaunajām prasībām. Bankām, kas lielā mērā atkarīgas no starpbanku finansējuma un kam raksturīga ierobežota tirgus pieejamība, minimālās kapitāla prasības palielināja

⁽¹⁾ OV C 219, 24.7.2012., 81. lpp.

līdz 10 %. 2012. gada februārī un maijā jauni tiesību akti uzlika bankām prasību veidot lielākus uzkrājumus un kapitāla rezerves, lai segtu iespējamās zaudējumus no ienākumus nesošiem un ienākumus nenesošiem aizdevumiem, kas saistīti ar pārņemtajiem būvniecības un nekustamā īpašuma aktīviem. Šo jauno uzkrājumu prasību sagaidāmais kopējais apjoms ir apmēram EUR 84 miljardi.

- (7) Spānijas valsts bruto finansiālais ieguldījums (izņemot obligāciju emisijas garantijas) 2012. gada aprīlī sasniedza apmēram EUR 15 miljardus. Kapitāla atbalstu nodrošināja FROB (*Fund for Orderly Bank Restructuring*), kuram bija dotēts kapitāls EUR 15 miljardu apmērā, un no tiem EUR 9 miljardi jau bija saņemti. Valsts turklāt garantēja banku augstākās prioritātes obligāciju emisiju apmēram EUR 86 miljardu apmērā (no tiem garantijas apmēram EUR 58 miljardu apmērā vēl nebija izsniegtas). Lai gan FROB atlikusī finansējuma jauda bija trīs reizes lielāka par tās kapitāla uzkrājumu, pieejamais publiskā sektora atbalsts nebūs pietiekams, lai nodrošinātu vajadzīgā apmēra palīdzību, kas nepieciešama banku sektora sistēmiskai sakārtošanai.
- (8) Bažas par to, ka būs nepieciešama vēl lielāka banku sektora rekapitalizācija, radīja vēl lielāku spiedienu Spānijas valsts obligāciju tirgos. Valsts obligāciju ienesīgums 2012. gada jūnija beigās un jūlija sākumā krietni pārsniedza 500 bāzes punktu, tādējādi palielinot Spānijas valsts finansēšanas izmaksas. Publisko finanšu konsolidēšanas un pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas darbu vēl vairāk apgrūtinā pieaugošais procentmaksājumu slogs. Tādēļ visaptverošai banku sektora pārstrukturēšanai un rekapitalizācijai ir liela nozīme, ja vēlas likvidēt spiedienu publisko finanšu jomā.
- (9) 2012. gada 25. jūnijā Spānijas iestādes oficiāli pieprasīja finansiālu palīdzību saistībā ar uzsāktu Spānijas banku sektora pārstrukturēšanu un rekapitalizāciju. Atbalstu pieprasīja saskaņā ar Eiropas finanšu stabilitātes instrumenta Finanšu iestāžu rekapitalizācijas finansiālās palīdzības noteikumiem. Atbalstu sniedz, ja finanšu sektors atbilst konkrētiem nosacījumiem, kā paredzēts Saprašanās memorandā (SM), par ko sarunas risinātas starp Spānijas valdību un Komisiju sadarbībā ar Eiropas Centrālo banku (ECB) un Eiropas Banku iestādi (EBI), ar Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) sniegto tehnisko palīdzību. Tajā būs īpaši nosacījumi bankām atbilstīgi valsts atbalsta noteikumiem un horizontālajiem nosacījumiem. Vienlaikus Spānijai būs pilnībā jāizpilda tās saistības un pienā-

kumi saskaņā ar PBDNP un ieteikumiem, lai saistībā ar Eiropas pusgadu risinātu makroekonomisko nelīdzsvarotību.

- (10) Spānijas banku sektora ilgtermiņa noturības spējas uzlabošanai ir izšķiroša nozīme, lai saglabātu finanšu stabilitāti Spānijā un ierobežotu finanšu jomas spriedzes kaitīgo ietekmi citās eurozonas valstīs un tādējādi novērstu nelabvēlīgu ietekmi uz valsts ekonomikas un ekonomikas un monetārās savienības nevainojamu darbību. Līdz šim veiktie būtiskie pasākumi šo problēmu risināšanai nav bijuši pilnīgi pietiekami. Tādēļ nepieciešami vēl citi pasākumi. It īpaši Spānijai būtu jāīsteno konkrēti papildu pasākumi, lai veiksmīgi pārvaldītu pārņemtos aktīvus, atgūtu spējas izmantot kapitāla tirgus finansējumu, mazinātu banku atkarību no centrālās bankas likviditātes finansējuma un uzlabotu risku identificēšanas un krīzes pārvaldības mehānismus.
- (11) Daļa no kopējās stratēģijas ir pārņemto aktīvu veiksmīga pārvaldīšana, ko var panākt, pieprasot bankām, kam sniedzama palīdzība, savās bilancēs nošķirt atsevišķi visus problemātiskos aktīvus. Tas it īpaši būtu jāattiecinā uz aizdevumiem, kas saistīti ar nekustamā īpašuma attīstīšanu un ar atsavinātiem aktīviem. Šāda nošķiršana likvidētu jebkādas šaubas par banku bilanču ticamību, ļaujot tām labāk veikt finanšu starpnieka funkcijas.
- (12) Turklāt, šādā veidā uzlabojot banku bilanču pārredzamību, var palīdzēt pienācīgi mazināt banku risku nekustamo īpašumu jomā, atgūt spējas izmantot kapitāla tirgus finansējumu un mazināt banku atkarību no centrālās bankas likviditātes finansējuma.
- (13) Lai nodrošinātu Spānijas banku sektoram stabilu pamatu, jāuzlabo riska identificēšanas un krīzes pārvaldības mehānismi. Efektīvā stratēģijā būtu jāiekļauj izmaiņas, kuru mērķis ir uzlabot reglamentējošo un uzraudzības sistēmu, ņemot vērā finanšu krīzes laikā gūto pieredzi. Turklāt saskaņā ar starptautiska mēroga labu praksi jāuzlabo korporatīvā pārvaldība,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Komisija, apspriežoties ar ECB, EBI un SVF, ir vienojusies ar Spānijas iestādēm par konkrētiem finanšu sektora politikas nosacījumiem, kuriem tiek pakļauta finansiālā palīdzība. Minētie

nosacījumi ir izklāstīti SM, kas jāparaksta Komisijai un Spānijas iestādēm. Sīki izklāstīti finansiālie noteikumi tiek noteikti finansiālās palīdzības līgumā.

Spānija veic banku sistēmas pienācīgu rekapitalizāciju un pilnīgu pārstrukturēšanu. Šim nolūkam Spānija sadarbībā ar Komisiju un apspriežoties ar ECB izstrādā stratēģiju attiecībā uz Spānijas banku nākotnes struktūru, darbību un izdzīvotspēju, kurā tiks noteikts, kā nodrošināt to darbību bez turpmāka valsts atbalsta. Šo stratēģiju sīkāk precizēs SM, izstrādājot politikas nosacījumus papildus šajā lēmumā noteiktajiem.

2. Šīs stratēģijas galvenās sastāvdaļas ir Spānijas banku sektora trūkumu novēršana un reglamentējošās un uzraudzības sistēmas uzlabošana.

3. Spānijas banku sektora trūkumu novēršana ietver trīs daļas:

- a) atsevišķo banku kapitāla vajadzību noteikšana, veicot banku sektorā vispārēju aktīvu kvalitātes pārbaudi un atsevišķu banku stresa testus, pamatojoties uz minēto kvalitātes pārbažu rezultātiem. Pamatojoties uz stresa testu rezultātiem, bankas, kurām ir nepieciešams kapitāla ieguldījums, tiks iedalītas trijās dažādās grupās. Katrai grupai būs pienākums sniegt pārstrukturēšanas un likvidēšanas plānus, un tām tiks piemēroti papildu un turpmāki pasākumi, kā paredzēts SM;
- b) vājo banku rekapitalizācija, pārstrukturēšana un/vai pienācīga likvidēšana, pamatojoties uz plāniem, kā risināt stresa testā konstatēto kapitāla trūkumu. Šos plānus balstīs uz izdzīvotspējas, nodokļu maksātāju izmaksu mazināšanas (sloga sadale) un konkurences traucējumu ierobežošanas principiem. Šajā nolūkā Spānija pieņems tiesību aktus, lai: i) ļautu īstenot subordinētu atbildību, tostarp obligātas sloga sadales formas; un ii) uzlabotu banku likvidācijas sistēmu, lai iekļautu attiecīgas likvidēšanas pilnvaras FROB un Noguldījumu garantiju fondam (DGF) un ņemtu vērā ES reglamentējošo krīzes pārvaldības un banku likvidācijas priekšlikumu, tostarp īpašus dzīvotnespējīgu banku likvidēšanas līdzekļus;
- c) aktīvu nošķiršana tajās bankās, kas rekapitalizācijai saņem publisku atbalstu, un nedrošo aktīvu nodošana ārējam aktīvu pārvaldības uzņēmumam, lai noteiktu to ilgtermiņa vērtību. Spānija ciešā sadarbībā ar Komisiju, ECB un EBI un ar SVF sniegto tehnisko palīdzību sagatavos visaptverošu tiesisku regulējumu attiecībā uz aktīvu pārvaldības uzņēmuma izveidi un darbību, lai tas būtu pilnīgi darboties spējīgs, sākot ar 2012. gada novembri.

4. Lai nodrošinātu banku sektoram stabilu pamatu, Spānija turklāt uzlabo reglamentējošo un uzraudzības sistēmu, kā arī stiprina pārvaldību. Stratēģija un nosacījumi, kas visaptveroši ir precizēti SM, *inter alia* ietver šādus pasākumus:

- a) prasību Spānijas kredītiestādēm pirmā līmeņa kapitālu paliecināt vismaz līdz 9 % saskaņā ar EBI veiktajā pārstrukturēšanā noteikto kapitāla definīciju;
- b) prasību Spānijas kredītiestādēm no 2013. gada 1. janvāra piemērot kapitāla prasību regulā noteikto kapitāla definīciju;
- c) tiesiskā regulējuma, kas reglamentē uzkrājumus nedrošajiem parādiem, atkārtotu izvērtēšanu. It īpaši, izmantojot finanšu krīzes laikā gūto pieredzi, Spānijas iestādes iesniedz priekšlikumus par to, kā uzlabot spēkā esošo tiesisko regulējumu par uzkrājumiem nedrošajiem parādiem, ievērojot pēdējo mēnešu laikā veiktos pagaidu pasākumus, kā arī ES tiesisko regulējumu grāmatvedības jomā;
- d) *Banco de España* operacionālās neatkarības turpmāku uzlabošanu; ievērojot starptautiskos ieteikumus un standartus, Ekonomikas ministrijas pārvaldībā esošo sankciju un licencēšanas pilnvaru attiecībā uz banku sektoru nodošanu *Banco de España*;
- e) *Banco de España* uzraudzības procedūru turpmāku uzlabošanu, izmantojot iekšējo revīziju;
- f) finanšu drošības tīkla aģentūru (FROB un DGF) pārvaldības procedūru pārskatīšanu, lai izvairītos no iespējamām interešu konfliktiem;
- g) krājbanku sektora un krājbanku īpašumā esošo banku pārvaldības noteikumu uzlabošanu;
- h) patērētāju aizsardzības, vērtspapīrus reglamentējošo tiesību aktu grozīšanu, lai ierobežotu banku īstenoto subordinētu parādinstrumentu (vai instrumentu, kurus nesedz DGF) tirdzniecību nekvalificētiem mazumtirdzniecības klientiem, un iestāžu veiktās atbilstības uzraudzības uzlabošanu;
- i) pasākumu veikšanu, lai mazinātu banku pārstrukturēšanas rezultātā radītās nodokļu maksātāju izmaksas. Nosakot kapitāla turētāju zaudējumus, Spānijas iestādes pieprasīs to banku, kas saņem publisko kapitālu, kapitāla hibrīda turētājiem un subordinētā parāda turētājiem veikt sloga sadales pasākumus;

j) apņemšanos noteikt atalgojuma līmeņu ierobežojumus visu to banku valdes un uzraudzības padomes locekļiem, kurām tiek piešķirts valsts atbalsts;

pakļauta finansiālā palīdzība, braucot misijās un saņemot Spānijas iestāžu regulārus ziņojumus. Regulāri tiks veikta FROB darbības pārraudzība saistībā ar programmu.

k) publiskā kredītreģistra uzlabošanu.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Spānijas Karalistei.

5. Iestādes sniegs Komisijai, ECB, EBI un SVF, ievērojot stingrus konfidencialitātes nosacījumus, informāciju, kas vajadzīga bankas sektora pārraudzīšanai.

Briselē, 2012. gada 23. jūlijā

6. Komisija sadarbībā ar ECB un EBI regulāri reizi ceturksnī pārliecināsies, ka tiek pildīti politikas nosacījumi, kuriem tiek

*Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
C. ASHTON*